

Ivan Globokar 70-letnik

Ivan Globokar je pred kratkim dopolnil 70 let. Rojen je bil na Krki pri Stični kot sin malega kmeta in delavca. Že z 12 leti je odšel od doma v šolo. Postal je kmetijski tehnik, služboval je na kmetijskih posestvih na Hrvaškem, med drugim tudi na Kmetijskoindustrijskem kombinatu Belje. Ker je končal več zadrudnih tečajev, se je popolnoma posvetil kmetijskemu zadrudništvu in se zaposlil v kmetijski in mekarski zadrugi v Novi vasi na Blokah. Tu ga je tudi zatekla vojna. Že leta 1941 je postal član gospodarske komisije v odboru OF, kjer je bil do oktobra 1943, ko so ga aretirali in odpeljali v ljubljanske zapore. Zaprt je bil do januarja naslednjega leta, takrat pa so ga odpeljali v zlo-

Foto: Arhiv Z. O.

delo v kmetijstvu. Zatem je služboval na Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo LRS in še na raznih drugih odgovornih mestih, dokler ni dobil nalogo, da organizira Poslovno združenje za kmetijsko mehanizacijo, kjer je bil vrsto let direktor. To službeno mesto je zapustil na svojo željo leta 1970 in nato postal strokovni svetnik Agrotehnike v Ljubljani do upokojitve leta 1972.

V Stožice je prišel leta 1949 in se takoj vključil v družbenopolitično življenje. Bil je član krajevnega odbora ZB NOV in SZDL, tajnik krajevnih skupnosti ter član skupščine in izvršnega sveta kmetijske zemljiške skupnosti Bežigrad. Do lanskega leta je bil še član kmetijsko-tehnične komisije pri glavnem odboru ljudske tehnike Slovenije. Že osem let pa je podpredsednik krajevnega odbora ZB NOV. Ko so leta 1967 na pobudo krajevnega odbora ZB NOV ustanovili moški pevski zbor Posavje, je bil Ivan Globokar med prvimi, ki so se prijavili in še danes je aktiven član zbora.

Ivan je še danes zelo delaven in vsi, ki ga poznamo mu želimo, da bi ostal še dolgo zdrav in aktiven kot doslej. Istočasno pa mu k njegovega jubileju iskreno čestitamo.

glasno koncentracijsko taborišče Dachau. Tam so ga nečloveško mučili, saj so na njem polnih 140 dni delali tako imenovane «viva eksperimente» (poskuse z vcepjanjem bacilov trebušnega in pegasnega tifusa). Zanesljive smrti so ga zadnji trenutek rešili zavezniki, ki so osvobodili taborišče.

Domov se je vrnil izčrpan in ko si je nekoliko opomogel je na takratnem OLO Cerknica spet nadaljeval

D R

Z volilne konference Zveze rezervnih vojaških starešin v krajevni skupnosti 7. september. Foto: D. R.

VOLILNE KONFERENCE KRAJEVNIH ORGANIZACIJ ZRVS

Dobre priprave – zagotovilo za uspeh

Že od januarja so se vrstile volilne konference 25 krajevnih organizacij Zveze rezervnih vojaških starešin, da bi bila končane do občinske volilne konference, ki je bila 22. marca. Tako so imeli dobro obiskane volilne konference še v KS 7. september, Ježica, Savlje-Kleče, Brinje, Savsko naselje III in Stožice. Na vseh so prikazovali film, ali pa imeli samo predavanje Titovo vojno delo, medtem ko so v Savskem naselju III izvedli predavanje na temo: Partizanska oblika oboroženega boja v okoliščinah naše splošne ljudske obrambne vojne. Predsedniki organizacij, ki so podajali poročila o minulem delu in smernicah za v bodoče, so v kratkih obrisih prikazali bistvena vprašanja mednarodne in notranje politične situacije. Poročila so dopolnjevali člani predsedstva občinske organizacije ZRVS, ki so obiskali vse omenjene konference.

Krajevna organizacija ZRVS 7. september, ki je bila ustanovljena junija 1980, se je izredno hitro organizirala in je po petih mesecih že razvila svoj prapor in posnela 25-minutni film o vaji v letu 1981. Posebno pozornost so posvetili mladini v čoli Danile Kumar, kakor tudi na terenu v krajevni skupnosti. Tako so dali spodbudo in sodelovali pri organizaciji taboriške čete, ki so jo lani ustanovili in danes šteje že nad 120 članov. Izobraževanje ZRVS in prebivalstva ter informativne aktivnosti načrtujejo in skupno delujejo s KK ZRVS Urška Zatiel. Značilno pri njih je, da so v novo predsedstvo izvolili mlade rezervne vojaške starešine, ki so se že doslej izkazali z aktivnim delom v organizaciji in izven nje. Ob zaključku so podelili pismeni priznanji Stanetu Cundru in Vasku Ljubasu, knjižne nagrade pa so prejeli Jože Šeme, Željko Bjelič, Miloš Polimac, Rafael Zorko, Dimitar Anastasov, Rajko Pokovec, Branko Juhas, Rudi Metajdl, Voljo Baša in Franc Steiner.

Na Ježici je kljub majhnemu številu članstva konferenca dobro uspela in v razpravi je bilo podanih nekaj koristnih predlogov za bodoče delo. Ker v tej krajevni skupnosti deluje tudi strelska družina Tabor, so predlagali da se v njo vključi čimveč RVS. Dogovorili so se, da bodo tudi v bodoče organizirali strokovne seminarje z zaključno nalogo in streljanjem skupaj s KO ZRVS Savlje-Kleče, ki je ravno tako majhna po številu članstva. Podelili so še pismeni priznanji Francu Kurnaverju, Dragani Štamcarju, Edvardu Bukovcu in Jožetu Barletu.

Kakor smo že omenili je sodelovanje med krajevno organizacijo ZRVS Ježica in KO ZRVS Savlje-Kleče v strokovnem izobraževanju članstva zelo uspešno, kar so potrdili na volilni konferenci KO ZRVS Savlje-Kleče z željo, da bi bilo še nadalje tako. Obenem so se zahvalili predsedstvu občinske organizacije ZRVS, ki jim je posredovala in izvajala dobro organizirana predavanja o pomembnejših političnih in vojaškostrateških dogodkih doma in v svetu. Čeprav je bila udeležba članstva na seminarjih, predavanjih in na vajah vedno nad 95% še vedno niso zadovoljni; želijo pritegniti še ostale.

Razprava na volilni konferenci krajevnih organizacij ZRVS Brinje, ki je sledila po poročilih predsednikov in predsednikov komisij, je bila pestra in koristna. Nekatere aktivnosti so precej razširili, predvsem v sodelovanju s šolo Franceta Bevka. Tu so odlično opravili in izvedli vrsto predavanj iz programa komiteja za vzgojo in izobraževanje z učenci 7. in 8. razredov o organizaciji in nalogah Narodne zaščite, protitankovske, protiletalske in protidesantne obrambe. Seveda, imajo mentorje v obrambnem krožku, ki deluje že dve leti in pomagajo pri obrambnih dnevih. Imajo soliden strokovni kader, za to jim letos

ne bo težko izvesti naloge, ki so si jo zadali, da vključijo v taktično orientacijske vaje še druge dejavnike.

Na volilni konferenci krajevnih organizacij ZRVS Savsko naselje III je bilo rečeno, da preoblikovanje bivše krajevnih skupnosti v tri nove in v tri KO ZRVS ni motilo medsebojnega dogovarjanja o skupnih akcijah, ki so jih izvajali že pred tem, ko je bilo 6 osnovnih organizacij. Tako bo tudi letos za celotno Savsko naselje organizirana skupna vaja na terenu. Drugo vprašanje je udeležba. Ugotovili so, da je bilo lani 20% neupravičeno odsotnih in temu vprašanju bodo posvetili vso pozornost. Razveseljivo pa je, da imajo v svojih vrstah izvrstne strelce z malokalibrsko puško.

V Stožicah je bilo na volilni konferenci krajevnih organizacij ZRVS poudarjeno, da je sodelovanje z KO ZRVS Urška Zatiel in 7. september uspešno, zlasti v skupnem izvaja-

nju programa na osnovni šoli Danile Kumar in na posameznih proslavah. Da bi bili učenci osnovnih šol seznanjeni o življenju in delu v aktivni službi JLA, je predstavnik vojaške gimnazije obiskoval osme razrede in jim pojasnjeval postopek za vpis v vojaško gimnazijo in vse ostalo o vojaškem poklicu.

Če ocenimo letošnje volilne konference v krajevnih organizacijah, ne moremo mimo tega, da ne omenimo nekaterih vodstev krajevnih organizacij, ki so se precej neodgovorno lotile priprav, čeprav je bilo časa na pretek. Zaradi tega so bile nekatere konference izredno slabo obiskane, saj so morali pri treh organizacijah ponovno sklicati konference. Nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki niso v dogovorjenem roku izvedle konference.

Povsod tam, kjer so predsedstva organizacij pravočasno izvedla priprave, pa so bile konference odlično pripravljene in izpeljane.

DUŠAN REBOLJ

Prijeten večer

Za osrednjo proslavo v družbenem domu Stadion so se tudi družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Triglav, Stadion in Koroški partizani, skupaj s kulturno umetniškim društvom Stadion, pridružili praznovanju ob mednarodnem dnevu žena. V bogatem kulturnem programu so sodelovali: orkester Mandolina, mladinski instrumentalni orkester, skupina za izrazni ples Lama in otroški orkester Bogdanovič. Predstavili so se tudi pevci moškega zbora Tovarne usnja iz Vrhnike.

O pomenu praznika je spregovoril Franc Čačovič, predsednik krajevnih konference SZDL v krajevni skupnosti Koroški partizani.

M. C.

VOJKO KUNAVER: ČRNUČE (3)

Naši kraji in ljudje

Čeprav so se konec prejšnjega stoletja ukvarjali Črnučani pretežno s kmetijstvom in gostinstvom, pa je treba poudariti tudi vlogo tesarjev, zidarjev, krojačev, kovačev, tkalca in mlinarjev. V začetku tega stoletja je začel z delom tudi prvi fotograf, Albin Lampič, pozneje pa se mu pridruži Janez Šmon. Razvito je bilo tudi lončarstvo, saj je l. 1926 zidarski mojster Franc Jerko v svoji pečarjii postavil lončarsko vreteno. Kljub temu je treba pripomniti, da je bilo tedaj lončeno posodo vse težje prodati, saj jo je uporabljalo vse manj gospodinj. Za popravilo lončene posode so skrbeli piskrovozi, ki so hodili od hiše do hiše in lonce ter sklade povezovali z žico. Na Črnučah so imeli tudi krojača. Začetek je pri Jasku (vulgo), sicer pa je bila krojaška tradicija zelo živa pri Lampiču. Začetki segajo že pred prvo vojno, sicer pa so delali zlasti moške obleke, ki so jih naročali kmetje.

Cesta skozi Črnuče je obstajala že od rimskih časov dalje. Asfaltirana je bila šele po vojni (1952), pred vojno pa so za njeno vzdrževanje skrbeli cestarji, ki so jo vsako leto enkrat ali dvakrat posipali z gramozom. Tega so težko naloženi vozovi drobili in tlačili v razmočeno cestišče. Ob deževju se je namreč gramoz kaj hitro spremenil v blato, ki so ga morali cestarji z grabljami spravljati v velike kupe. Po prvi vojni se pojavijo že tudi prvi avtomobili, vendar njihovi lastniki niso bili prebivalci Črnuč. V glavnem so se namreč vozili s kolesi, pa še teh je bilo zelo malo in bila so precej draga (pred prvo vojno jih je bilo okrog 20). Prva dva avtomobila se pojavita v začetku tridesetih let, in sicer je

enega kupil gostilničar Vilfan (Rogovilc), drugega pa mehanik Trampuž.

Konec prejšnjega stoletja je bila dograjena kamniška železnica. Prvotno naj bi šla čez Mengeš, toda, ker so se marsikje kmetje temu upirali, je šla čez Domžale. Vsa leta pred drugo vojno je bil Kamničan polno zaseden. Vsak dan se je z vlakom vozilo 50 Črnučanov, veliko pa jih je na delo še vedno hodilo peš, saj so bile karte sprva še zelo drage. Šele s popusti za delavske vozovnice so Črnučani bolj začeli izrabljati prednosti vlaka.

Železniška proga je imela pod cerkvijo na Ježici precejšen vzpon, tako, da je tudi potniški vlak večkrat obstal sredi klanca in se je moral zato še enkrat vrniti na Črnuče, da je z zaletom počasi premagal klanec.

Črnuče so imele v preteklosti tudi veliko gostiln. To so bile: Pri Murenc, Pri Lukman (v prejšnjem stoletju so tam nalagali blago, saj je reka Sava tekla prav pod hišo, danes je to Mavričeva hiša nad kolodvorom), Pri Simnu, Pri Rogovilcu, Pri Janezu, Pri Gamelčanu, Pri Najnarju (gostilna na št. 9.), Pri Ukač ter Pri Brinovc v Dobravi. Vse te gostilne so doživljale spremembe v zvezi s prometom, saj so nekatere propadale, druge pa nastajale na novo. Od vseh omenjenih gostiln ima najslavnejšo tradicijo gostilna Pri Rogovilc. Ta je spadala v okvir tistih obcestnih gostiln kot so bile npr. Pri Alešu na Ježici ali Pri Figovcu v Ljubljani. Njen nastanek sega še v preteklo stoletje, bila pa je to obcestna kmečka krčma, kjer so iskali vozniki okrepčila in počitek. Sicer je bila to nizka hiša z enim samim prostorom za goste, hle-

Črnuška razglednica iz leta 1910.

vom za živino in gospodarskim poslojem. Večjo preureditev je doživela v l. 1929. Tedaj je bil napravljen prizidek, ki se je obdržal prav do danes in ni spremenil oblike. Nekdarnji hlevi so podrti, na tem mestu pa je zdaj parkirišče.

Gostilna Pri Najnarju je imela tudi svoje posebnost. Ob gradnji kamniške železnice je imel delovodja ob sebi psa, ki je bolehal zaradi golšavosti. Na travniku poleg gostilne je izviril studenec in gostilničar je dajal to vodo piti psu. Pes je kmalu ozdravel, zdravit-

na moč «Čoketove vode» (psu je bilo namreč ime Čoki) je kmalu zaslovela daleč naokrog. Gostilničar je seveda to spretno izkoristil. Nad studencem je postavil leseno lopo, po stenah razobasil nekaj podob in kip Matere Božje, ob izviru pa kamnit steber z železno puščico, kamor so ljudje metali denar. Vse do prve vojne so ljudje obiskovali ta kraj, natakali vodo v steklenice in jo nosili domov, potem pa je ta navada izginila.

Nadaljevanje prihodnjic